

Ortaokul Ö?rencileri Epistemolojik ?nanç Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ortaokul Ö?rencileri Epistemolojik ?nanç Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28404>

Özet

Ortaokul Ö?rencileri Epistemolojik ?nanç Ölçe?i, ortaokul düzeyindeki ö?rencilerin bilgi ve ö?renme süreçlerine dair sahip olduklar? **epistemolojik inançlar?** belirlemek amacıyla geli?tirilmif bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, ö?rencilerin bilginin kayna??, do?as? ve geli?imine yönelik alg?lar?n? sistematik bir ?ekilde de?erlendirerek, e?itim ortamlar?nda bu inançlar?n ö?renme ç?kt?lar? üzerindeki etkisini ara?t?rma? hedefler. Ölçek, 2018 y?l?nda Üztemur, Dinç ve ?nel taraf?ndan gerçekte?tirilen kapsaml? bir geli?tirme çal??mas?n?n ürünüdür.

Ölçek, ö?rencilerin otoriteye ba??ml?lk, bilginin kesinli?i ve ö?renmenin h?z? gibi temel **epistemolojik inanç** boyutlar?n? yans?tan maddeler içermektedir. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in ortaokul ö?rencileri grubunda psikometrik açıdan geçerli ve güvenilir bir araç oldu?unu ortaya koymu?tur.

Anahtar Kelimeler

Epistemolojik inançlar, ortaokul ö?rencileri, ölçek geli?tirme, 5'li Likert ölçe?i, e?itim psikolojisi, bilginin do?as?.

Yazarlar

Servet Üztemur, Emine Dinç, Yasemin ?nel

Amaç

Ölçe?in temel amacı, Türkiye'deki ortaokul ö?rencilerinin (genellikle 5. s?n?ftan 8. s?n?fa kadar) **bilginin do?as?** ve ö?renme süreçlerine dair sahip olduklar? inançlar? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Bu inançlar, ö?rencilerin ders çal??ma stratejilerini, motivasyonlar?n? ve akademik ba?ar?lar?n? önemli ölçüde etkiledi?inden, bu ölçek e?itim ara?t?rmacılar?na ve uygulay?c?lar?na de?erli bilgiler sunmay? amaçlamaktadır.

Geli?tirme çal??mas?, literatürdeki mevcut ölçeklerin genellikle lise veya üniversite ö?rencileri için tasarlanm?? olmas?ndan kaynaklanan bo?lu?u doldurmay? hedeflemi?tir. Bu nedenle, ölçek maddeleri ortaokul seviyesine uygun dil ve kavramsal derinlikte haz?rlanm??tır.

Yap?

Ortaokul Ö?rencileri Epistemolojik ?nanç Ölçe?i, bireylerin bilginin kayna??, kesinli?i ve elde edilme süreci hakk?ndaki ki?isel teorileri olan **epistemolojik inançlar** yap?s?n? ölçmektedir. Bu inançlar genellikle dört temel boyutta incelenir:

Bilginin Kesinliği (Certainty of Knowledge): Bilginin mutlak ve değişmez olup olmadığına dair inanç.

Bilginin Kaynağı (Source of Knowledge): Bilginin doğrudan otoriteden (öğretmen, kitap) mi yoksa içsel yapılandırılmadan mı geldiğine dair inanç.

Bilginin Basitliği (Simplicity of Knowledge): Bilginin izole edilmiş parçalardan mı yoksa karmaşık, ilişkili bir ağdan mı oluştuğuna dair inanç.

Öğrenmenin Hızı/Yetenek (Speed of Learning/Ability): Öğrenmenin hızlı bir şekilde mi gerçekleştiği yoksa zaman ve çaba gerektiren kademeli bir süreç mi olduğuna dair inanç.

Ölçekteki maddeler, öğrencilerin özellikle otoriteye (öğretmenler, uzmanlar, ebeveynler) ve ezberlemeye yönelik eğilimlerini ölçerek, bilginin basitliği ve kaynağı boyutlarına odaklanmaktadır. Ölçek toplam 20 maddeden oluşmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliği, geliştirme çalışmasında kullanılan **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) ile incelenmiştir. DFA, ölçeğin teorik olarak öngörülen faktör yapısının toplanan veri seti ile ne kadar uyumlu olduğunu test eder.

Araştırmacılar, DFA sonucunda elde edilen uyum indekslerinin (örneğin, RMSEA, CFI, TLI) kabul edilebilir düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Detaylı uyum indeksleri ve faktör yükleri için kullanıcılara orijinal makaleyi incelemesi gerekmektedir. Orijinal makalenin linkine Kaynaklar bölümünden ulaşılabilir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirliliği, Cronbach's **Alfa Katsayısı** hesaplanarak belirlenmiştir. Geliştirme çalışması sonucunda elde edilen alfa katsayısı değeri **.73** olarak rapor edilmiştir.

Genel olarak, sosyal bilimler araştırmalarında .70 ve üzeri Alfa katsayısı değerleri, ölçeğin iç tutarlılığının kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu değer, Ortaokul Öğrencileri Epistemolojik İnancı Ölçeği'nin tutarlı ölçümler yapabildiğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Geliştirme sürecinde, ölçek maddelerinin hangi faktörler altında toplandığını belirlemek için öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılabılır, ancak geçerlik bölümünde belirtildiği üzere, yapısal doğrulama **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) ile sağlanmıştır. DFA, ölçeğin geliştiricileri tarafından belirlenen çok boyutlu yapının doğrulanması için kritik bir adımdır.

Araştırmacılar, faktör yapısının ortaokul öğrencilerinin bilişsel gelişim düzeylerine uygun olduğunu ve epistemolojik inançların farklı yönlerini temsil eden alt boyutlardan oluştuğunu öne sürmüştür. Detaylı faktör yapısı ve alt boyut isimleri orijinal yayında yer almaktadır.

Ölçek Yapısı

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: Öz Bildirim Ölçeği

Kullanılabilir Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ortaokul Öğrencileri

Yaş Grubu: Genellikle 10-14 yaş aralığı (Ortaokul seviyesi)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli ortaokullarda öğrenim gören öğrenciler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır. Katılımcılar maddelere "Tamamen Katılıyorum" (5) ile "Kesinlikle Katılmıyorum" (1) arasında puan vererek yanıtlanmaktadır. Ölçek toplam 20 madde içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, güvenilirlik, geçerlik, Doğrulayıcı Faktör Analizi, öğrenme, Servet Üztemur.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Makalede belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: servetuztemur@gmail.com

Yazın Adresi: Makale referansında belirtilen ilgili akademik kurum.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek, Üztemur, Dinç ve Şenel (2018) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için genellikle yazarlardan izin alınması tavsiye edilir. Ticari kullanım ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Servet Üztemur ile iletişime geçilmelidir. Ölçeğin geliştirildiği ve yayınlandığı yıl **2018**'dir.

Ölçeğin orijinal makalesi (PDF) aşağıdaki adresten indirilebilir: [ortaokul-ogrencileri-epistemolojik-inanc-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Üztemur, S., Dinç, E. ve ?nel, Y. (2018). Ortaokul ö?rencilerinin epistemolojik inançlar?n?n ölçülmesi: Bir ölçek geli?tirme çal??ması?. *Yüzüncü Y?l Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 1459-1489.

Orijinal makaleye Dergipark üzerinden ula??abilir: dergipark.gov.tr

Ortaokul Ö?rencileri Epistemolojik ?nanç Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemiştir.

Ö?retmenlerim her konu hakk?nda çok fazla bilgi sahibi olduklar? için onlar?n söyledikleri ?eyler hakk?nda ?üphe etmem.

Uzmanlar?n söylediklerini ve tavsiyelerini ko?ulsuz kabul etmek gerekti?ine inan?yorum.

Anne ve babam her zaman her ?eyin en iyisini bilirler.

Olaylar?n arkas?nda yatan nedenleri ara?t?rmak yerine konu ba?lıklar?n? ezberlemek daha iyidir.

Bana göre ö?renilmesi kolay olan bilgiler ders kitaplar?nda daha fazla yer almalıdır.

Toplam 20 madde